

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

JUNOSZYNO 2008

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO.....	5
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO.....	8
3.1. Zasoby przyrodnicze.....	8
3.2. Dziedzictwo kulturowe.....	9
3.3. Obiekty i tereny.....	10
3.4. Infrastruktura społeczna.....	12
3.5. Infrastruktura techniczna.....	12
3.6. Gospodarka, rolnictwo.....	13
3.7. Kapitał społeczny i ludzki.....	14
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO..	16
5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	18
6. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU.....	21

1. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Stegna przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Junoszyno. Dokument będzie również wskazywał dla decydentów inne źródła finansowania ważnych przedsięwzięć dla mieszkańców Junoszyna.

Celem działania „*Odnowa i rozwój wsi*” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Obszarem realizacji *Planu Odnowy Miejscowości Junoszyna* obejmuje miejscowość Junoszyno.

W poniższym opracowaniu, zgodnie z „*Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013*” (Dz.U. Nr 38 poz. 202) zawarto charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą odnowie miejscowości, analizę SWOT, czyli mocne i słabe strony miejscowości oraz opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć mających na celu aktywizację społeczności lokalnej.

Plan Odnowy Miejscowości Junoszyno to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2007-2013. Podstawą opracowania niniejszego dokumentu jest *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Stegna na lata 2007 - 2020* przyjęta uchwałą Rady Gminy nr XIV/131/08 z dnia 17 marca 2008 r. oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stegna* przyjęte uchwałą Rady Gminy nr XXIII/162/2004 z dnia 27 października 2004 r..

Niniejszy *Plan* jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od wdrażania i dostępu do funduszy UE.

Uwarunkowania *Planu Odnowy Miejscowości* polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, dotyczy terenu jednej miejscowości i przygotowywany jest z inicjatywy mieszkańców miejscowości przy współdziałaniu przedstawicieli gminy.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej progospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonale uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem *Planu* jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania. Sytuacja ta prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Posiadanie *Planu Odnowy* umożliwia:

1. efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe
2. stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej
3. zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości
4. ocenę mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości.

Podstawą tworzenia *Planu Odnowy* jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie społeczności do działań, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać wzmożenie inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

Niniejszy *Plan* wypracowano na podstawie wytycznych środowiska lokalnego i konsultacji społecznych mieszkańców wsi Junoszyno.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

Junoszyno jest jednym z 19 sołectw gminy Stegna. Gmina Stegna zaś położona jest w północno-wschodniej części województwa pomorskiego, w Powiecie Nowodworskim. Obejmuje ona swym zasięgiem obszar o powierzchni 17 tys. ha. Gmina w części północnej położona jest na Mierzei Wiślanej w pozostałej części na Żuławach Wiślanych. Należy do największych gmin wiejskich w Polsce. Zamieszkuje tutaj blisko 10 tys. mieszkańców. Charakter gminy jest zróżnicowany – począwszy od turystycznego, poprzez pracę w różnych instytucjach, zakładach, znajdujących się na terenie gminy czy poza nią, a skończywszy na prowadzeniu indywidualnych gospodarstw rolnych.

Miejscowość Junoszyno zlokalizowana jest w północnej części gminy Stegna i zajmuje powierzchnię 725,24 ha. Zamieszkuje tutaj 388 mieszkańców (stan na 31.12.2007r.).

W strukturze demograficznej wsi jest wyraźna przewaga mężczyzn (204 osób) nad kobietami (184 osób). W 2007r. we wsi urodziły się 3 osoby, zmarły 4 osoby.

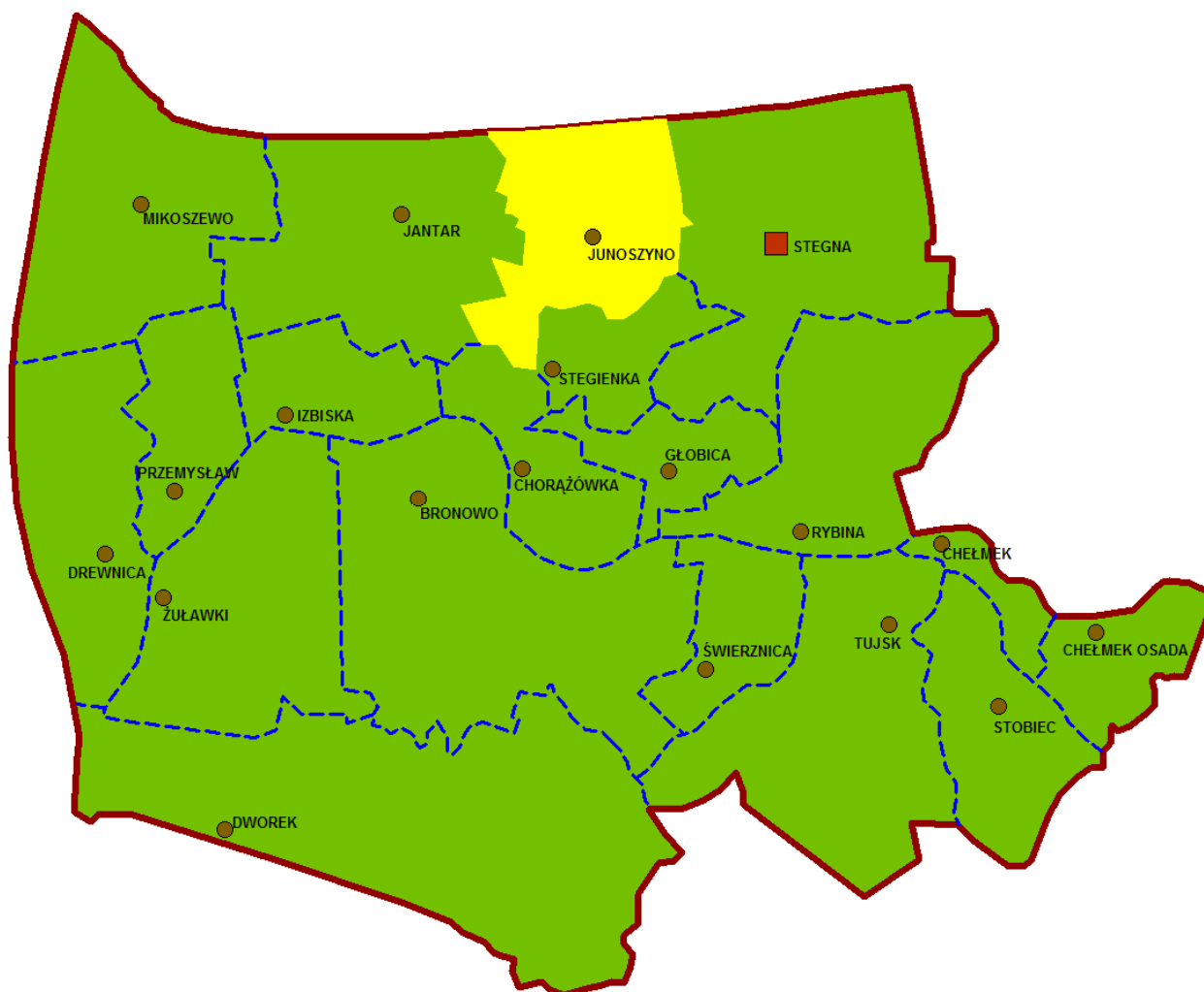

Fot.1. Junoszyno – „z lotu ptaka”

Źródło: UG Stegna

Sołectwo Junoszyno położone jest u styku Mierzei Wiślanej i Żuław Wiślanych, na południe od głównego ciągu komunikacyjnego Mierzei Wiślanej – drogi wojewódzkiej nr 501. Centrum miejscowości oddalone jest zaledwie o 1 km od Stegny, Sztutowa (4 km), Jantaru

(1 km) czy Nowego Dworu Gd. (17 km). Przez miejscowość przebiega sezonowa linia kolejki wąskotorowej relacji Mikoszewo – Sztutowo.

Rys. 1. Położne sołectwa Junoszywo na tle gminy Stegna

Junoszywo do 1945 roku Junkeracker (Neuehuben) jest miejscowością o metryce średniowiecznej, położone na prastarym szlaku bursztynowym. Miejscowość znana jest już od 1283 roku jako osada rybacka. Od II poł. XIV w. stanowiło własność komturii gdańskiej, a po pokoju toruńskim przeszło we władanie Gdańska. Do XVIII wieku miejscowość mogła być wyspą połączoną z Mierzeją wąską groblą. W 1820 r. liczyła 391 mieszkańców, w tym 5 Menonitów – dawnych osadników Żuław Wiślanych.

Układ przestrzenny Junoszywa jest nietypowy dla miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej. Sołectwo jest położone nad Morzem Bałtyckim, ale nie ma bezpośredniego dostępu do morza (brak drogi dojazdowej), jedynie poprzez drogi leśne. Taki stan miejscowości wynika genezy powstania Junoszywa. Pierwotnie miejscowość była wyspą skomunikowaną za pomocą wąskiej grobli ze stałym lądem. Jego położenie powodowało, że

mieszkańcy Junoszyna zajmowali się rybołówstwem, a nie rolnictwem. Natomiast po osuszeniu polderów w XVIII w. miejscowość oddaliła się od Zatoki Gdańskiej. Spowodowało to zanik funkcji rybackiej, zaś mieszkańcy przestawili się na rolnictwo. Obecny układ przestrzenny wsi jest wielodrożny. Dominuje intensywna współczesna zabudowa. mieszkalno – letniskowa o różnorodnej stylistycznie architekturze, z rzadka jednak przekraczającej wysokość 2-3 kondygnacji. Ponadto w przestrzeni wsi występują również enklawy leśne.

Obecnie miejscowość ma charakter letniskowy. Zaznacza się również funkcja rolnicza. W ostatnich latach ze względu na posiadaną wolną przestrzeń w Junoszynie rozwija się głównie funkcja rekreacyjna. Junoszyno położone w odległości 2 km od morza, wśród lasu sosnowego, sprawia, że zaczyna kształtować swój charakter jako miejscowość turystyczna. Atutem Junoszyna jest dobra baza noclegowa.

Dzięki swojemu położeniu Junoszyno ma bezpośrednie połączenia z takimi miejscowościami jak: Elbląg, Gdańsk, Nowy Dwór Gdański czy Krynia Morska (komunikacja autobusowa).

Junoszyno jak i jej otoczenie posiada cenne walory wraz krajobrazowe, kulturowe i przyrodnicze. Skala jak i charakter miejscowości warte są zachowania i kultywowania.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących miejscowość Junoszyno zostały sporządzone na podstawie opinii mieszkańców Junoszyna, rady sołectkiej, informacji uzyskanych od członków stowarzyszeń. Mieszkańcy wypowiedali się na temat swojej miejscowości. Zamieszczona w tym rozdziale tabela (tab.6.) określa obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru. Mogą one być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych lub prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ zasoby przyrodnicze,
- ✓ dziedzictwo kulturowe,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ infrastruktura społeczna,
- ✓ infrastruktura techniczna,
- ✓ gospodarka i rolnictwo,
- ✓ kapitał społeczny i ludzki.

3.1. Zasoby przyrodnicze

Krajobraz przyrodniczy Junoszyna związany jest z jego usytuowaniem na Mierzei Wiślanej. Od strony północnej miejscowość wraz z piaszczystą i szeroką przylega do Zatoki Gdańskiej. Niewątpliwym urokiem nadmorskiemu krajobrazowi nadają pasy wydmy porośnięte lasami. Natomiast w części południowej wsi zaznacza się krajobraz związany z Żuławami Wiślanskimi, który stanowią łąki i pola uprawne przeciętne gęstą siecią kanałów i rowów melioracyjnych, liczne groble i wały przeciwpowodziowe, urządzenia hydrotechniczne oraz sąsiedztwo rzeki Wisły. Liczne drogi i drożki polne obsadzone są rzędami drzew, wśród których przeważają wierzby.

Obszar Junoszyna położony na Mierzei Wiślanej charakteryzuje się cennymi walorami przyrodniczymi. Brzegowi morskemu towarzyszy pas piaszczystej plaży, wał wydmy przedniej, a dalej na południe sekwencja wydmy przyplażowych i rozdzielających je zagłębienia międzywydmowych. Centralną część mierzei zajmuje główny wał wydmy, a na południe znajduje się równina mierzejowa wraz z podmokłymi obniżeniami terenowymi z roślinnością wysoko – przejściowo torfowiskową. Równię zamyka ponownie sekwencja wydmy. Cennym elementem środowiska przyrodniczego miejscowości są suboceaniczne bory świeże z dominacją drzew iglastych. Sosna jest głównym gatunkiem lasotwórczym. Występują tu też: dąb, buk, osika, olsza szara, brzoza. Główną funkcją lasów na terenie

gminy, w tym Junoszyna jest funkcja ochronna głównie gleb, bioklimatu. Funkcję produkcyjną uznano za podrzędną, a pozyskiwanie drewna odbywa się jedynie w stopniu nie naruszającym jego walorów. Te m.in. wybitne walory sprawiły, że miejscowość Junoszyna została objęta otuliną Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana.

W pozostałej części miejscowości występuje krajobraz kulturowy, którego główną cechą jest silne zgeometryzowanie przez nasadzenia zadrzewień klimatycznych oraz przez systemy kanałów i rowów melioracyjnych.

Elementem składowym bogactwa przyrody Junoszyna jak i Mierzei Wiślanej jest bursztyn. Na tych terenach pozyskuje się go oraz obrabia.

W Junoszynie spotyka się często stare i okazałe egzemplarze różnych drzew. Do cennych egzemplarzy na terenie wsi zalicza się:

- dąb szypułkowy, (*Quercus rober*); średnica 100 cm, wysokość ok. 16 m, Junoszyno - teren prywatnej posesji (działka letniskowa);
- dąb szypułkowy (*Quercus rober*); średnica 100, wysokość ok. 18 m, Junoszyno – teren prywatnej posesji przy starym domu, obecnie letniskowym.

W Junoszynie osobliwością przyrodniczą są pozostałości dawnych starorzeczy – śródpolne zbiorniki wodne, w których zachowała się roślinność wodno – szuwarowa.

Gleby położone w południowej części wsi to najżyźniejsze mady rzeczne, które ze względu na ich wartość produkcyjną oraz zasobność w substancje organiczne zaliczane są do kompleksów pszennych dobrych i bardzo dobrych. W pozostałej części wsi występują gleby bielcowe i torfowe porośnięte lasem.

3.2. Dziedzictwo kulturowe

Główne elementy krajobrazu kulturowego Żuław wpłynęły w sposób zdecydowany na kształtowanie się środowiska kulturowego Mierzei Wiślanej w tym również i Junoszyna.

Mówiąc o odrębności kulturowej Mierzei Wiślanej od Żuław Wiślanych, należy wspomnieć o różnicy decydującej o osobliwości regionalnej krajobrazu kulturowego. Na Żuławach wiodącym zajęciem ludności było rolnictwo, na Mierzei zaś rybołówstwo, turystyka i zbiór bursztynu. Pomimo tego, co napisano powyższej, w południowej części wsi można odnaleźć typową zabudowę charakterystyczną dla Żuław Wiślanych, są to domy podcieniowe czy zagrody holenderskie.

W Junoszynie występuje 27 rozpoznanych historycznych obiektów architektonicznych. Do cenniejszych zasobów kulturowych wsi należy dom holenderski przy ul. Morskiej, wzniesiony w 4 ćw. XIX w. lub na pocz. XX w., który jest całkowicie drewniany, zaś jego część mieszkalna ma konstrukcję ryglową. Część mieszkalna i obora kryte są autentyczną strzechą.

Cenna jest także pozostałość domu holenderskiego przy ul. Klonowej, w postaci części mieszkalnej, całkowicie drewnianej, konstrukcji zrębowej, z oryginalną stolarką okien, ozdobnymi opaskami i drzwiami i autentycznym wnętrzem. Na uwagę we wsi zasługują również domy drewniane przy ul. Słonecznej, szczególnie dom pod numerem 44a i (chata rybacka) i 31 oraz przy ul. Topolowej 1 i Łąkowej oraz domy o konstrukcji szachulcowej przy ul. Bursztynowej (17, 41, 114, 134), Dębowej 6 i Familijnej 32.

Z Junoszyinem związana jest również legenda o ukryciu skarbu SS - bursztynowej komnaty. Starsi mieszkańcy wspominają o zaginionych ciężarówkach wojskowych, które nigdy nie wyjechały ze wsi.

3.3. Obiekty i tereny

W strukturze użytkowania gruntów wsi (tab.1.) zdecydowanie dominują lasy i użytki rolne (grunty orne, łąki i pastwiska). Pozostałe 14,9% zajmują grunty pod wodami, nieużytki, drogi, grunty zabudowane, tereny niezabudowane oraz grunty zadrzewione i zakrzewione.

Tab.1. Struktura użytkowania gruntów w sołectwie Junoszyino

Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha	% powierzchni całkowitej
użytki rolne	299,64	41,3
grunty zadrzewione i zakrzewione	1,59	0,2
grunty pod wodami (wody płynące, rowy)	20,63	2,8
drogi	22,23	3,1
tereny kolejowe	0	0,0
lasy	317,96	43,8
grunty zabudowane	20,15	2,8
tereny niezabudowane	10,46	1,4
tereny różne(wały ppow.)	0	0,0
nieużytki	32,58	4,5
Razem	725,24	100,0

Źródło: dane z UG Stegna

Miejscowość Junoszyino otoczona jest kompleksem lasów o funkcji ochronnej. Lasy są miejscem wypoczynku i rekreacji zarówno dla mieszkańców wsi jak przebywających tu turystów. W przestrzeni leśnej wsi występują ciągi pieszo - spacerowe, rowerowe i konne. Nadmorskie położenie sprawia, że rozległe i piaszczyste plaże, są atrakcyjnym miejscem wypoczynku dla mieszkańców i turystów. Ze względu na brak bezpośredniej drogi dojazdowej do plaży, miejscowość nie posiada kąpieliska i zorganizowanej bazy turystycznej. Istnieje jedynie naturalna „dzika plaża”.

Przez miejscowość przebiega oznakowany szlak pieszy - Szlak Jantarowy, zwany też bursztynowym. Stanowi on fragment szlaku międzynarodowego, przebiegającego

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

w Polsce wzdłuż morskiego wybrzeża od Świnoujścia do Braniewa. W obrębie gminy Stegna szlak ten przebiega wzdłuż Mierzei Wiślanej. Prowadzi on przez osobliwy twór przyrody – Mierzeję Wiślaną. Ponadto przez Junoszyno przebiega oznakowany szlak konny oraz międzynarodowy R – 64 szlak rowerowy.

W krajobraz wsi wpisała się również kolejka wąskotorowa, kursująca podczas sezonu letniego pomiędzy Sztutowem a Mikoszewem. Przejazdki kolejką stanowią niewątpliwie atrakcję turystyczną.

Ze względu na atrakcyjne położenie miejscowości, obserwuje się wzrost liczby przyjezdnych, posiadających domy i działki rekreacyjne. Potencjał turystyczny miejscowości oraz bezpośrednie położenie nad morzem nie odzwierciedla stan zagospodarowania turystycznego miejscowości. Junoszyno dopiero zaczyna kształtować swój charakter miejscowości letniskowej. Do tej pory była to miejscowość typowo rolnicza, zaś osadniczo rozciągnięta. Ze względu na posiadane wolne przestrzenie, często z fragmentami lasu, w latach 90-tych zaczęła dynamicznie się rozwijać. Występują tu kwatery prywatne i domki letniskowe wraz z dużą przestrzenią rekreacyjną. U wylotu miejscowości w części zachodniej znajduje się ośrodek wypoczynkowy, kwatery agroturystyczne, liczne kwatery prywatne i pola namiotowe. W pozostałej części występują nieliczne kwatery prywatne oraz domki rekreacyjne i letniskowe. Baza noclegowa stanowi 8,6% wszystkich tego typu obiektów gminy (tab.2.).

Tab.2. Struktura bazy noclegowej w Junoszynie na tle gminy Stegna.

Struktura bazy noclegowej	OGÓŁEM			JUNOSZYNO		
	obiekty	noclegi		obiekty	noclegi	
		całoroczne	sezonowe		całoroczne	sezonowe
Ośrodki wczasowe	66	470	9370	1	-	240
Pensjonaty	19	48	135	-	-	-
Kwatery prywatne	258	114	2791	17	-	198
Kwatery agroturystyczne	45	145	551	3	-	35
Campingi	4	0	540	-	-	-
Pola namiotowe	19	0	480	2	-	25
Schronisko młodzieżowe	1	0	96	-	-	-
motele	4	78	-	-	-	-
Razem	442	866	14162	23	-	498

Źródło: Audyt turystyczny powiatu nowodworskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gd., Nowy Dwór Gd 2005

Dużym utrudnieniem Junoszyna jest brak utwardzonych dróg i bezpośredniego dojazdu do plaży (istnieją tylko drogi leśne, na których obowiązuje zakaz poruszania się samochodem) skąpa baza gastronomiczna, brak oświetlenia ulic, niestrzeżona plaża. Ponadto miejscowość oddalona jest od plaży 2 km, przy tym położona poza główną drogą prowadzącą przez Mierzeję w dodatku osłonięta jest lasem

We wsi ważnym miejscem jest również przydrożna kapliczka – miejsce nabożeństw.

3.4. Infrastruktura społeczna

Na terenie miejscowości Junoszyna nie ma publicznej szkoły, publicznego przedszkola, lokalnego ośrodka kultury, czy kościoła. Uczniowie z Junoszyna uczęszczają do Zespołu Szkół w Stegnie.

Do niedawna w miejscowości istniał Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczym, przeniesiony do jedynego obecnie w powiecie nowodworskim ośrodka w Nowym Dworze Gdańskim.

Na terenie wsi brak jest również placówki ochrony zdrowia. Natomiast we wsi istnieją trzy przystanki autobusowe.

Mieszkańcy Junoszyna korzystają z infrastruktury społecznej w pobliskiej Stegnie (ośrodek zdrowia, Gminy Ośrodek Kultury, biblioteka, straż pożarna, policja, apteka, usługi), w Jantarze (parafia) i Rybinie (ośrodek zdrowia).

3.5. Infrastruktura techniczna

Junoszyno jest miejscowością w większości skanalizowaną. Ścieki ze Junoszyna są transportowane poprzez przepompowanie systemem kanałów tłocznych i grawitacyjnych do oczyszczalni ścieków mechaniczno – biologicznej Przedsiębiorstwa Związku Komunalnego „Mierzeja” w Stegnie. Pozostałe są dowożone są wozami asenizacyjnymi do wspomnianej oczyszczalni ścieków w Stegnie. Wieś jest zwodociągowana i obsługiwana przez Centralny Wodociąg Żuławski.

Powstające we wsi odpady komunalne w tym z gospodarstw domowych transportowane są na składowisko Rokitki w Tczewie. Usługi na wywóz opadów na obszarze sołectwa realizują dwa podmioty tj.: Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gd. i Zakład Usług Transportowych i Wywozu Nieczystości A. Seremak w Stegnie. W miejscowości nie ma zorganizowanej segregacji śmieci.

Podobnie jak w całej gminie również w Junoszynie głównym operatorem telefonii stacjonarnej jest Telekomunikacja Polska S.A.. Poza tym we wsi istnieje dostęp do operatorów niezależnych korzystających z łącz TP S.A., tj. Tele2, Dialog, Netia. Junoszyno objęte jest również zasięgiem operatorów telefonii komórkowej tj.: Plus, Era i Orange.

Wieś Junoszyno nie posiada sieci ciepłowniczej. Mieszkańcy wsi zaopatrują się w ciepło indywidualnie z własnych kotłowni przydomowych, opalanych głównie drewnem i węglem. Na terenie Junoszyna brak jest infrastruktury gazowej.

Zasilanie w energię elektryczną odbiorców z Junoszyna odbywa się liniami nn 0,4 kV, głównie napowietrznymi wyprowadzanymi ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV, które pozostają w gestii Koncernu Energetycznego Energa S.A. – Rejon Energetyczny Malbork.

3.6. Gospodarka, rolnictwo

Junoszyno jest miejscowością kształtującą swój charakter miejscowości letniskowej. Na terenie sołectwa działa 28 podmiotów gospodarczych (tab.3). Zdecydowaną większość zarejestrowanych podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa oraz małe przedsiębiorstwa. Większość z nich to podmioty jednoosobowe lub tzw. rodzinne.

Tab.3. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

Nazwa	Placówki handlowe i gastronomiczne	Produkcja wyrobów przemysłowych	Produkcja wyrobów spożywczych	Budownictwo	Usługi transportowe	Zakłady produkcyjno - usługowe	Inne (hotele, usługi, itp.)	Ogółem
Junoszyno	2	2	0	6	1	0	17	28

Źródło: dane z UG Stegna

W strukturze podmiotów gospodarczych Junoszyna największy udział przypada na podmioty świadczące usługi związane z obsługą ruchu turystycznego (miejsca noclegowe).

Mieszkańcy wsi zajmują się działalnością pozarolniczą, często poza terenem miejscowości. We wsi funkcjonują dwa punkty handlowe, zaopatrujące mieszkańców w artykuły spożywczo – przemysłowe. We wsi znajdują się również zakłady rzemieślnicze zajmujące się obróbką bursztynu. W strukturze podmiotów gospodarczych gminy Stegna 3,5% stanowią podmioty zarejestrowane w Junoszynie.

W Junoszynie działalność rolniczą prowadzi 37 rolników, którzy gospodarują na żyznych glebach (mady) przeważnie III i II klasy. Strukturze obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych w większości są to gospodarstwa małe (tab.4.). Na tle gminy 4,4% gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa z Junoszyna. Znajdujące się we wsi gospodarstwa rolne zajmują się głównie uprawą: pszenicy, jęczmienia, rzepaku, ziemniaka, roślin pastewnych, buraka cukrowego oraz hodowlą bydła i trzody chlewnej.

Tab.4. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Nazwa	do 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 - 20 ha	20 - 50 ha	pow. 50 ha	Razem
Junoszyno	21	4	8	1	3	0	37

Źródło: dane z UG Stegna

3.7. Kapitał społeczny i ludzki

We wsi aktywnością wyróżnia się Sołtys wraz z Radą Sołecką, którzy do kilku lat zabiegają o inwestycje we wsi tj.: oświetlenie miejscowości, utwardzenie dróg, budowę boiska sportowego i świetlicy wiejskiej. Priorytetem dla miejscowości jest Budowa Lokalnego Centrum Integracji – miejsca, którym możliwe będzie organizowanie wielu wydarzeń sportowo – kulturalnych jak i spotkań młodzieży i dorosłych.

Tab.5. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Junoszyno

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
zasoby przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				X
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			X	
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy, zbiorniki wodne)				X
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny				X
dziedzictwo kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego		X		
- zabytki			X	
- zespoły artystyczne	X			
- miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, gwara	X			
- legendy, podania i fakty historyczne				X
- ważne postacie historyczne	X			
- specyficzne nazwy	X			
obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				X
- działki pod domy letniskowe				X
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		X		
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań	X			
- miejsca sportu i rekreacji	X			
gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	X			
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

---

infrastruktura społeczna				
- placówki opieki społecznej	X			
- placówka opieki zdrowotnej	X			
- szkoły	X			
- Dom Kultury	X			
infrastruktura techniczna				
- zasilanie w energię elektryczną				X
- zasilanie w wodę				X
- kanalizacja				X
- telekomunikacja				X
- gospodarka odpadami			X	
- gaz	X			
kapitał społeczny i ludzki				
- OSP	X			
- KGW	X			
- Rada Sołecka			X	
- przyjezdni stali i sezonowi				X
- Stowarzyszenia	X			

4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

Na podstawie analizy zasobów postanowiono również w przypadku wsi Junoszyno posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno - gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i zagrożenia wsi w okresie perspektywicznym.

Praca nad analizą SWOT wsi Junoszyno w zakresie rozwoju społeczno - gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno - gospodarczemu.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY

1. nadmorskie położenie wsi
2. dobre połączenia komunikacyjne
3. atrakcyjne środowisko naturalne oraz walory przyrodniczo – krajobrazowe
4. dobra baza noclegowa
5. brak zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko
6. wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania
7. dobrze rozwinięta sieć elektro-energetyczna i telefoniczna
8. wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe i rekreacyjne
9. duże zainteresowanie nabywaniem działek budowlanych i rekreacyjnych
10. aktywna społeczność wsi

SŁABE STRONY

1. brak utwardzonych dróg i chodników
2. brak drogi dojazdowej do plaży
3. brak lokalnego ośrodka kultury, świetlicy
4. brak bazy gastronomicznej (dot. sezonu letniego)
5. brak infrastruktury turystycznej
6. niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych i pieszych
7. krótki sezon turystyczny (2,5 miesiąca)

8. brak aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
9. nienajlepszy stan obiektów zabytkowych
10. brak kąpieliska morskiego
11. niewystarczające oświetlenie wsi

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE

1. możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej
2. sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich
3. realizacja planu odnowy miejscowości
4. rozwój turystyczny Trójmiasta
5. rozwój turystyki specjalistycznej
6. napływ kapitału zewnętrznego
7. wzrost zamożności społeczeństwa w skali makro
8. otwarcie granic (możliwość kształcenia i legalnej pracy)
9. wykorzystanie dobrego stanu środowiska naturalnego do rozwoju turystyki i agroturystyki
10. budowa szlaku rowerowego
11. powstanie kąpieliska morskiego
12. rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich i drobnej wytwórczości
13. nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami
14. rozwój społeczeństwa informacyjnego

ZAGROŻENIA

1. niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce
2. trudno dostępny pieniądź (niestabilność kredytowa i bankowa)
3. bezrobocie w regionie
4. zagrożenie ekologiczne na Morzu Bałtyckim
5. bogatsza i konkurencyjna oferta turystyczna sąsiednich regionów
6. zanieczyszczenie środowiska
7. niesprzyjające warunki atmosferyczne
8. postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa i bieda
9. niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE
10. migracja ludzi młodych do miast i zagranicę
11. nuda, brak rozrywki, sposobu i miejsca na spędzanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Plan Odnowy Miejscowości Junoszyno zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno - kulturalnego i gospodarczego życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa estetyki oraz stanu bezpieczeństwa. Poniżej przedstawiony został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2007-2013. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana i uzupełniana. Do realizacji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich kwalifikować się będą zadania, dla których wartość dofinansowania nie będzie niższa niż 25 000 złotych. Możliwym jednak będzie łączenie inwestycji w ramach jednego projektu przedkładanego do w/w programu. Opis planowanych przedsięwzięć dla miejscowości Rybina na lata 2007-2013 wygląda następująco:

1. Budowa ulic w Junoszynie

CEL: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i przejezdnych

W Junoszynie zdecydowanej większości brakuje utwardzonych dróg. Pozostałe ulice we wsi wzmagają gruntownego remontu. Realizacja inwestycji przewiduje, zatem budowę utwardzonych (kostka brukowa, płyty, asfalt) jak i gruntowną poprawę istniejących dróg gminnych znajdujących się na terenie sołectwa (m. in. ulice: Bursztynowa, Morska, Szkolna, Polna, Topolowa) wraz z oznakowaniem ulic. Istniejący układ drogowy nie zapewnia bezpieczeństwa oraz właściwej obsługi ruchu, w tym dojazdu do posesji i zakładów usługowych. Brak odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego terenu wpływa negatywnie na zainteresowanie miejscowością, co w konsekwencji powoduje spadek wpływów z turystyki.

2. Budowa Lokalnego Centrum Integracji wraz z boiskiem sportowym

CEL: Wzrost integracji mieszkańców wsi, poprawa infrastruktury sportowej

W chwili obecnej w Junoszynie nie ma miejsca, które funkcjonowałoby jako centrum kulturalne i ośrodek spotkań lokalnej społeczności tj. dzieci, młodzieży, jak i również seniorów. Celem zadania jest stworzenie takiego ośrodka dla wszystkich mieszkańców wsi, miejsca, w którym dzieci i młodzież mogłyby spędzać wolny czas, a dorośli uczestniczyć w życiu kulturalnym i towarzyskim. Zadanie będzie polegało na budowie budynku z salą dużą, małą salą komputerową wyposażoną w odpowiedni sprzęt multimedialny, kuchnię oraz toaletami. Ponadto teren wokół budynku zostanie zagospodarowany, tj. ogrodzenie, chodnik, mały ogródek jordanowski (plac zabaw), ławo stoły, miejsce na grilla, ognisko. Dodatkowo wokół centrum powstanie boisko sportowe. Realizacja tego zadania przewiduje niwelację

terenu pod boisko sportowo-rekreacyjne tj. trawiaste boisko do piłki nożnej oraz boiska do siatkówki. Nastąpi zakup i montaż bramek, siatek, ławek, słupków oraz ogrodzenia.

3. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Junoszynie

CEL: Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowości, poprawa stanu środowiska

Junoszyno jest miejscowością w większości skanalizowaną. Ścieki z istniejącej kanalizacji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków mechaniczno – biologicznej Przedsiębiorstwa Związku Komunalnego „Mierzeja” w Stegnie. Natomiast z pozostałych nieskanalizowanych obiektów wsi odprowadzane są do indywidualnych zbiorników bezodpływowych (szamb), opróżnianych okresowo i następnie dowożone do wspomnianej oczyszczalni ścieków. Do skanalizowania pozostały obiekty najbardziej oddalone lub położone poniżej poziomu istniejącej sieci kanalizacyjnej wsi. W zakres planowanych robót będzie budowa: przepompowni, przykanalików, przyłączy, sieci kanalizacyjnej, rurociągów tłocznych, studzienek. Powstała sieć kanalizacyjna zostanie podłączona do głównego rurociągu odprowadzającego ścieki do oczyszczalni w Stegnie.

UZASADNIENIE REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja zamierzonych zadań przyczyni się do rozwoju kultury w miejscowości Junoszyno, podniesienia standardów życia i przyciągnięcia nowych mieszkańców oraz turystów. Rozwój infrastruktury technicznej ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnej gospodarki i zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców.

1. Budowa i remont ulic w Junoszynie

Realizacja inwestycji korzystnie wpłynie na poprawę wizerunku miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców poruszających się drogami. Zadanie wpłynie na poprawę standardu życia mieszkańców. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa ruchu kołowego i funkcjonalności ruchu pieszego, a także polepszenie estetyki przestrzeni. Ponadto powstała sieć drogowa wpłynie na dalszy rozwój przedsiębiorczości mieszkańców wsi (turystyka) jak i przyciągnięcie samych turystów do miejscowości.

2. Budowa Lokalnego Centrum Integracji wraz z boiskiem sportowym

Powstały obiekt będzie służył wszystkim mieszkańcom wsi i turystom. Realizacja tego celu zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Ponadto inwestycja ta podniesie walory kulturalne i rekreacyjne wsi. Realizacja inwestycji pozwoli zagospodarować również wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego i fizycznego jej mieszkańców. Wdrożenie projektu wpłynie również korzystnie na jakość

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI JUNOSZYNO

infrastruktury sportowo-rekreacyjnej we wsi. W konsekwencji nastąpi poprawa stanu estetyki przestrzeni, zdrowotności dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zostaną stworzone warunki dla przeprowadzania imprez o charakterze sportowym.

3. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Junoszynie

Wykonanie przedsięwzięcia pozwoli na całkowite uregulowanie gospodarki ściekowej w Junoszynie. Zrzut ścieków będzie skierowany do istniejącej oczyszczalni ścieków w Steganie. Zlikwidowane zostaną zbiorniki bezodpływowe (szamba). Ponadto powyższa inwestycja wynika również z potrzeb mieszkańców wsi jak i odwiedzających turystów, którzy dostrzegają brak odpowiednich warunków do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Brak podstawowej infrastruktury technicznej ma zatem znaczący wpływ na rozwój nieskanalizowanych obszarów Junoszyna. Ponadto nastąpi poprawa stanu infrastruktury technicznej w zakresie kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Stegna, zwiększenie obciążenia istniejącej oczyszczalni ścieków, zmniejszenie ilości ścieków nieoczyszczonych i ich oczyszczenie do parametrów odpowiadających standardom Unii Europejskiej.

KOSZTY REALIZACJI ZADAŃ

LP.	TYTUŁ ZADANIA	FORMA PRAWNA WŁASNOŚĆ	SZACUNKOWY KOSZT	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
1.	Budowa i remont ulic w Junoszynie	Gmina Stegna	5 000 000 zł	Budżet gminy
2.	Budowa Lokalnego Centrum Integracji wraz z boiskiem sportowym	Gmina Stegna	450 000 zł	PROW 2007- 2013 Budżet gminy
3.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Junoszynie	Gmina Stegna Prywatni właściciele	1 200 000 zł	Budżet gminy Kapitał prywatny
RAZEM			6 650 000 zł	

HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU

TYTUŁ ZADANIA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Budowa i remont ulic w Junoszynie							
Budowa Lokalnego Centrum Integracji wraz z boiskiem sportowym							
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Junoszynie							

6. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrożenie *Planu Odnowy Miejscowości* rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Sołectkiej Junoszyna a następnie Rady Gminy Stegna. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt Gminy Stegna. W celu sprawnego wdrażania *Planu Odnowy Miejscowości* zostanie powołany Zespół odpowiedzialny za zarządzanie i koordynację *Planem* oraz wdrażanie poszczególnych zadań inwestycyjnych, zwany dalej Zespołem Zarządzającym i Koordynującym *Plan*. W skład Zespołu Zarządzającego i Koordynującego *Plan* wejdą:

- ✓ wójt gminy Stegna,
- ✓ Pracownicy Urzędu Gminy Stegna ds. pozyskiwania środków zewnętrznych, inwestycji,
- ✓ radny gminy Stegna reprezentujący miejscowość Junoszyno,
- ✓ sołtys sołectwa Junoszyno.

Zakres zadań Zespołu obejmuje w szczególności:

- ✓ ustalenie zasad i kryteriów realizacji *Planu*,
- ✓ zapewnienie zgodności realizacji *Planu* z dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- ✓ zapewnienie zgodności realizacji *Planu* z prawem powszechnie obowiązującym, w tym w szczególności z Prawem zamówień publicznych oraz przepisami szczególnymi mającymi zastosowanie przy realizacji poszczególnych zadań *Planu*,
- ✓ inicjowanie ewentualnych zmian *Planu*,
- ✓ opracowanie wskaźników realizacji *Planu*,
- ✓ zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach *Planu*,
- ✓ zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji *Planu*,
- ✓ przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania *Planu*, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- ✓ dokonanie oceny po zakończeniu realizacji *Planu*,
- ✓ zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów,
- ✓ opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- ✓ bezpośrednia realizacja działań przewidzianych w *Planie* w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania.

Do realizacji swoich obowiązków Zespół może tworzyć korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Natomiast monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polegać będzie na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu bierze udział Zespół Zarządzający i Koordynujący *Plan* zaangażowany we wdrażanie *Planu Odnowy Miejscowości Junoszyno*. Wnioski Zespołu z oceny *Planu* będą przedstawiane bezpośrednio na poszczególnych posiedzeniach rady gminy, rady sołectkiej i zebrania wiejskiego.

Ocena będzie dokonywana w następujących terminach: po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań przewidzianych w Planie oraz corocznie. W miarę potrzeby proponowane będą nowe zadania, wynikające z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Zespół Zarządzający i Koordynujący *Plan*, radę sołectką, wójta, bądź radnych. Zmiany będą dokonywane w tym samym trybie, co zatwierdzenie pierwotnej wersji *Planu Odnowy Miejscowości*.

Literatura

1. Audyt zasobów dziedzictwa kulturowego powiatu nowodworskiego – Tom V Gmina Stegna r.
2. Audyt turystyczny powiatu nowodworskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gd., Nowy Dwór Gd 2005
3. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Stegna na lata 2007 -2020
4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stegna